

SOUHRNNÁ ZPRÁVA PRO ŠKOLU

Škola a šikana

Název školy: **Základní škola Nový Jičín, Komenského 68, příspěvková organizace**

Školní rok: **2016/2017**

Počet respondentů: **182**

- dívek: **80**

- chlapců: **102**

- 1. Základní informace o dotazníku**
- 2. Souhrnné výsledky školy**

Úvodem

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí (agrese), která ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání ve škole a školském zařízení (dále jen „škola“). V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků, který je nezbytný pro harmonický rozvoj osobnosti a efektivní výuku. Na rozdíl od jiných druhů násilí, se kterými se setkáváme ve školním prostředí, je šikana zvlášť zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu. Vzhledem k tomu, že šikana se v zárodečných stádiích více či méně vyskytuje téměř v každé škole, je potřeba věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost. Důraz je třeba klást na budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi žáky ve třídě a samozřejmě i mezi všemi členy společenství školy. Je důležité, aby pedagogové uměli rozpoznat a řešit počáteční stadia šikanování. V případě rozvinutí pokročilé šikany je nutná spolupráce školy s odborníky ze specializovaných zařízení. Zajištění ochrany dětí před šikanou vyžaduje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování, neboť běžné pedagogické postupy selhávají.

Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepřijemnost útoku, samoučelnost agrese.

Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany podle typu agrese – typu nebo prostředku týrání patří:

- fyzická agrese, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti);
- verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí informačních a komunikačních technologií);
- smíšená šikana, kombinace psychické a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Podstatnou vlastností šikany je skrytost. Ta je dána tím, že často odhalení zejména pokročilé šikany brání z rozličných důvodů a pohnutek všichni účastníci vyšetřování včetně oběti. Z tohoto důvodu je důležité umět rozpoznat přímé a nepřímé signály šikany.

Při vlastní diagnostice šikany je třeba zkoumat tento fenomén ze tří praktických pohledů - jako nemocné chování, závislost a poruchu vztahů ve skupině.

Nejúčinnějším způsobem, jak ochránit děti před šikanou, je školní program proti šikanování. Zahnuje v sobě metody řešení a další opatření zaměřená přímo na nápravu šikanování. Předpokladem jeho fungování je dobrá všeobecná prevence rizikového chování ve škole. Každá škola vytváří vlastní školní program proti šikanování. **Školní program proti šikanování je klíčovou součástí Minimálního preventivního programu.**

Cíl dotazníkového šetření

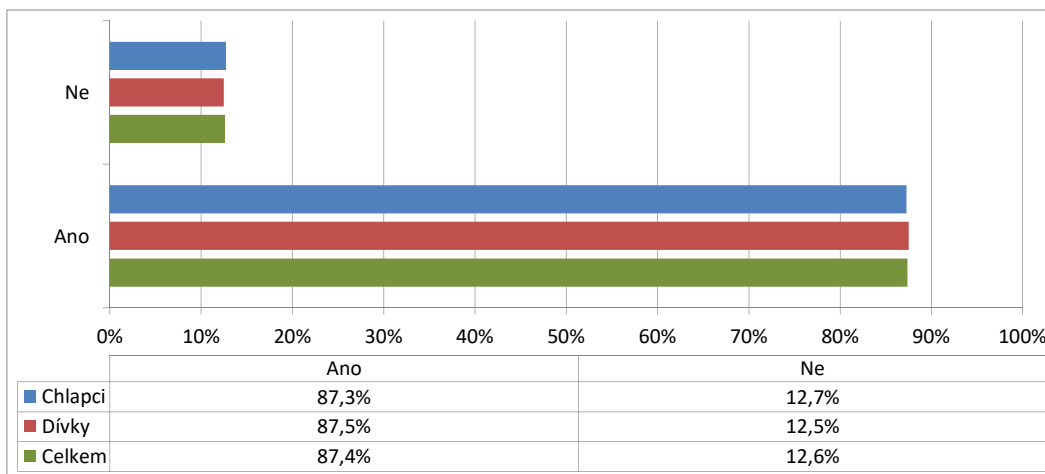
Cílem dotazníkového šetření „ŠKOLA A ŠIKANA“ je zjistit informovanost žáků a studentů o šikaně a případný výskyt šikany ve školách a školských zařízeních.

Dotazník se skládá ze dvou částí. V první části jsou základní identifikační údaje. Druhá část dotazníku obsahuje 25 otázek týkajících se šikany ve školním prostředí. Jsou zde položeny otázky za účelem zjistit informovanost respondentů o šikaně a o jejich zkušenostech spojených s tímto problémem. Dotazník obsahuje pouze uzavřené otázky. Respondenti odpovídají na otázky, jak se cítí v kolektivu své třídy, komu natolik důvěřují, že by se mu se svým problémem svěřili, zda by byli ochotni oni sami někomu pomoci nebo zda-li byl potrestán ten, kdo někomu ubližuje (agresor).

Souhrn výsledků dotazníkového šetření: ŠKOLA

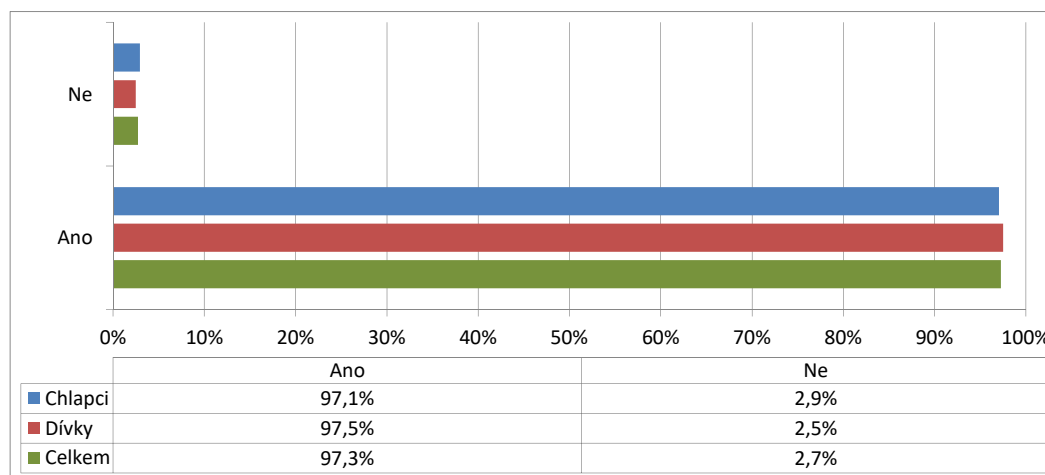
1. Jsi rád(a) v této třídě?

Počet odpovědí: 182 (dívek 80; chlapců 102)

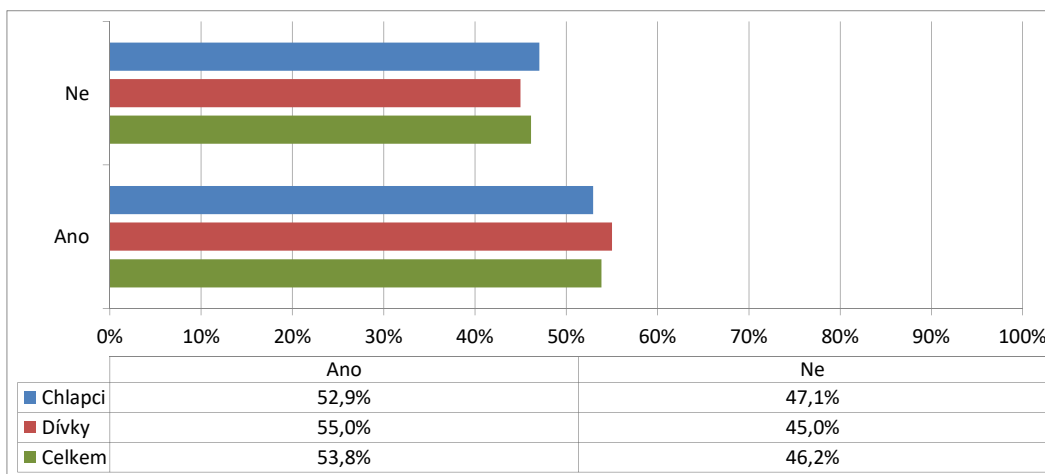
2. Máš ve třídě dobrého kamaráda (kamarádku)?

Počet odpovědí: 182 (dívek 80; chlapců 102)

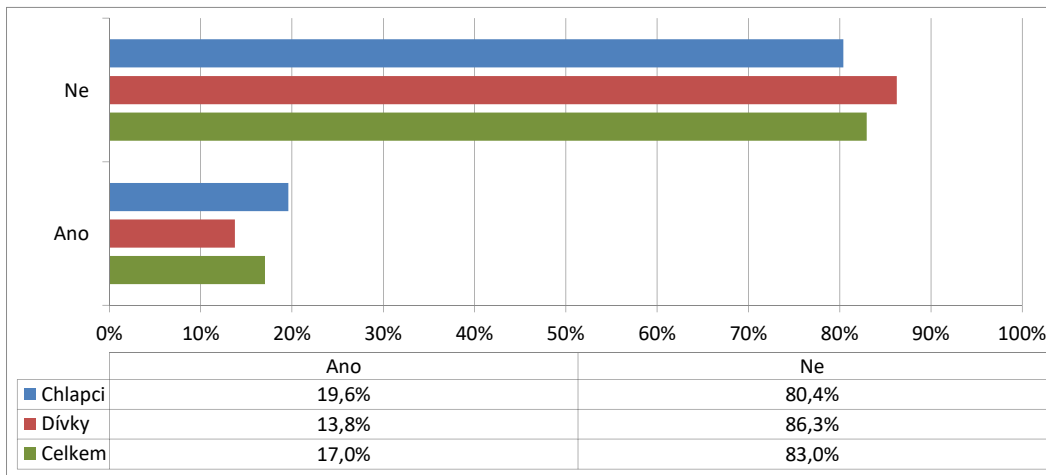
3. Byl(a) jsi svědkem toho, že bylo někomu ve škole nebo mimo školu ubližováno?

Počet odpovědí: 182 (dívek 80; chlapců 102)

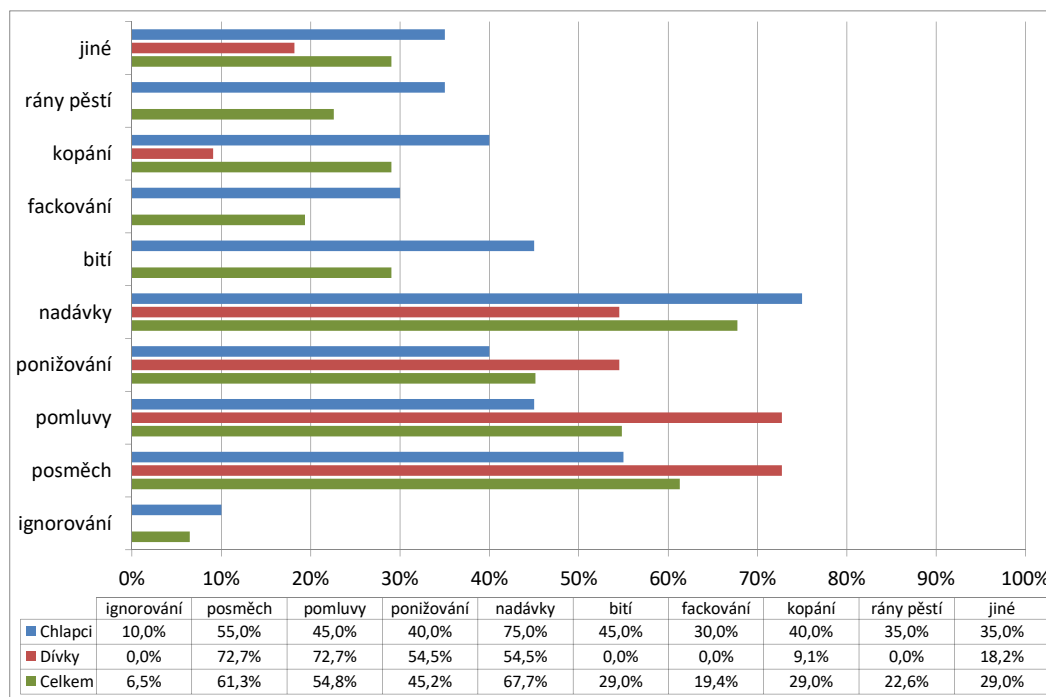
4. Ublížíval nebo ubližuje někdo ze třídy tobě?

Počet odpovědí: 182 (dívek 80; chlapců 102)

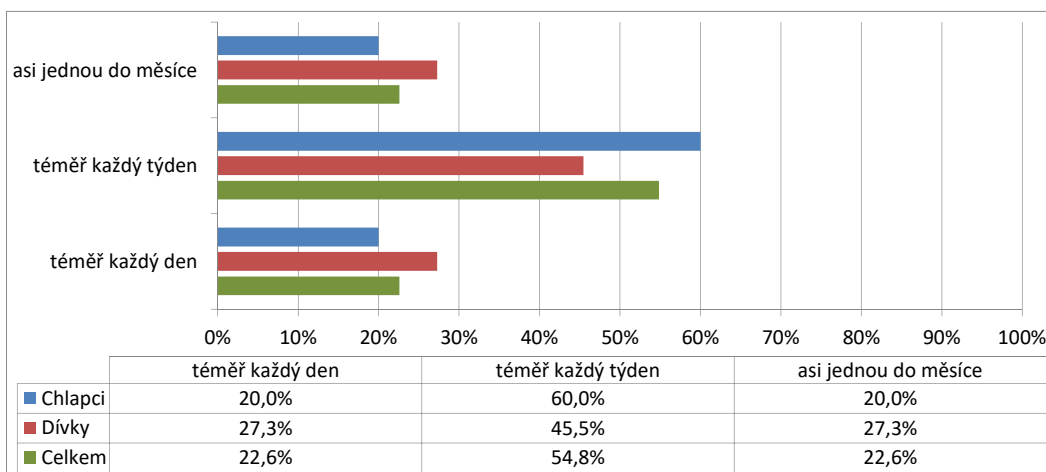
5. Jak ti ubližují?

Počet odpovědí: 31 (dívek 11; chlapců 20)

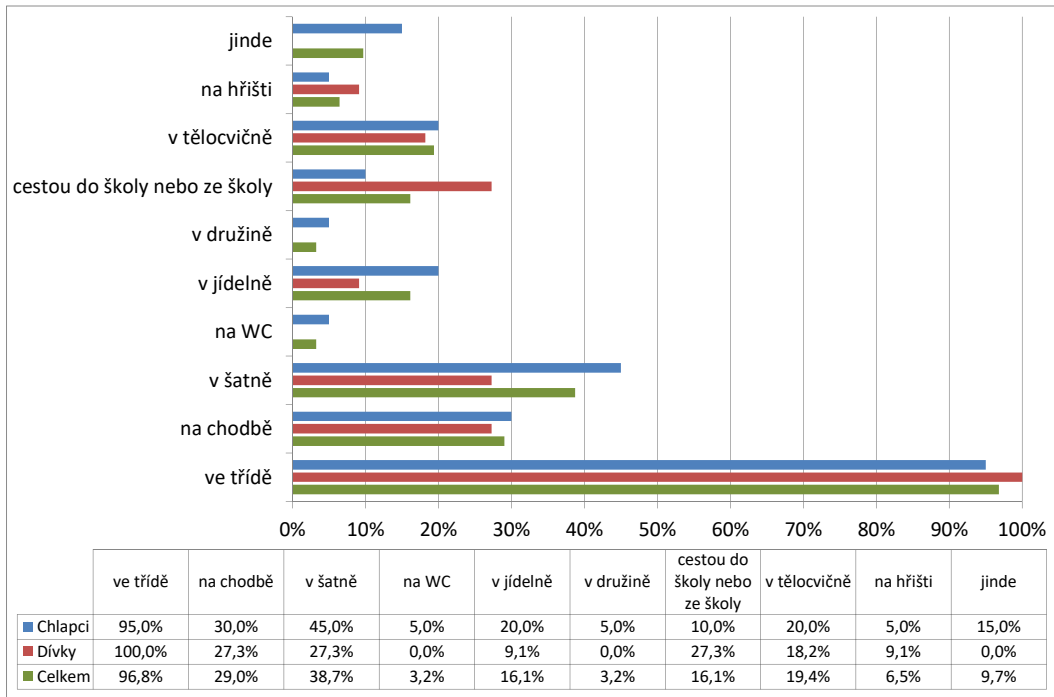
6. Jak často ti bylo ubližováno?

Počet odpovědí: 31 (dívek 11; chlapců 20)

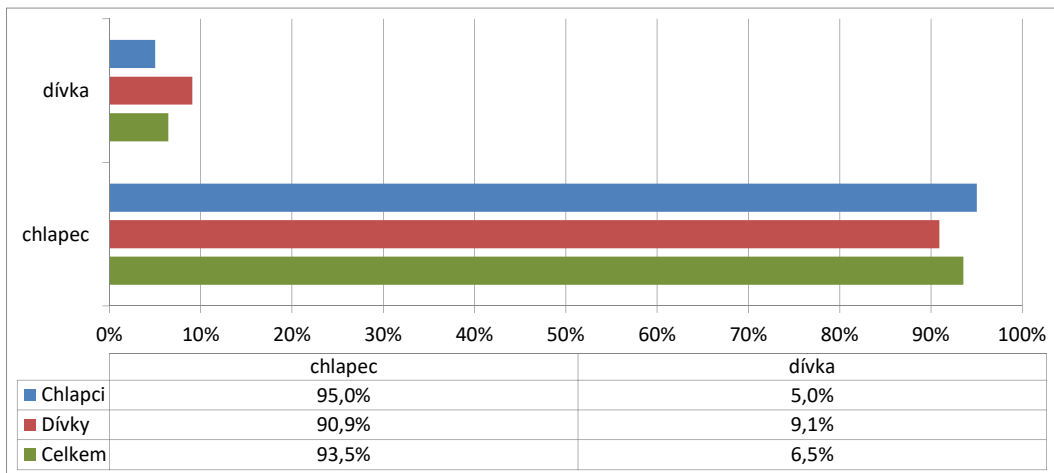
7. Kde se to děje?

Počet odpovědí: 31 (dívek 11; chlapců 20)

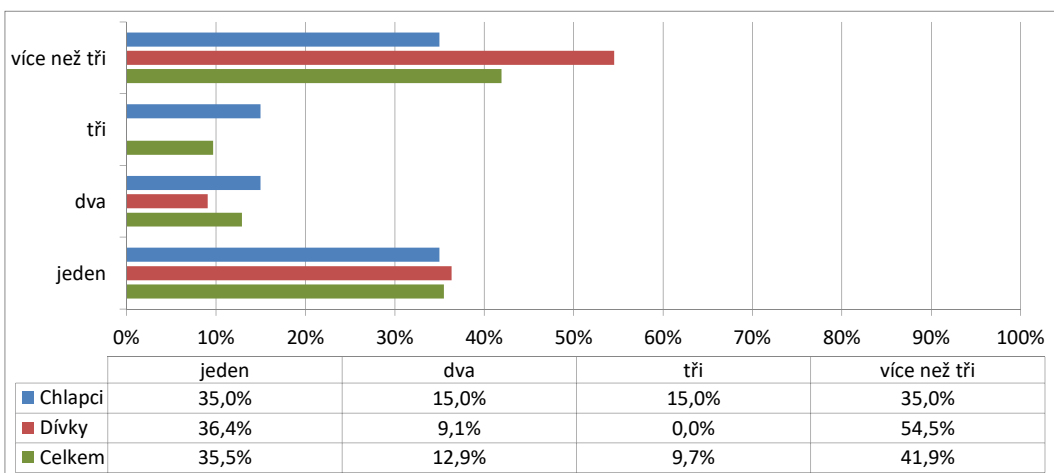
8. Ten, kdo ti ubližuje, je chlapec nebo dívka?

Počet odpovědí: 31 (dívek 11; chlapců 20)

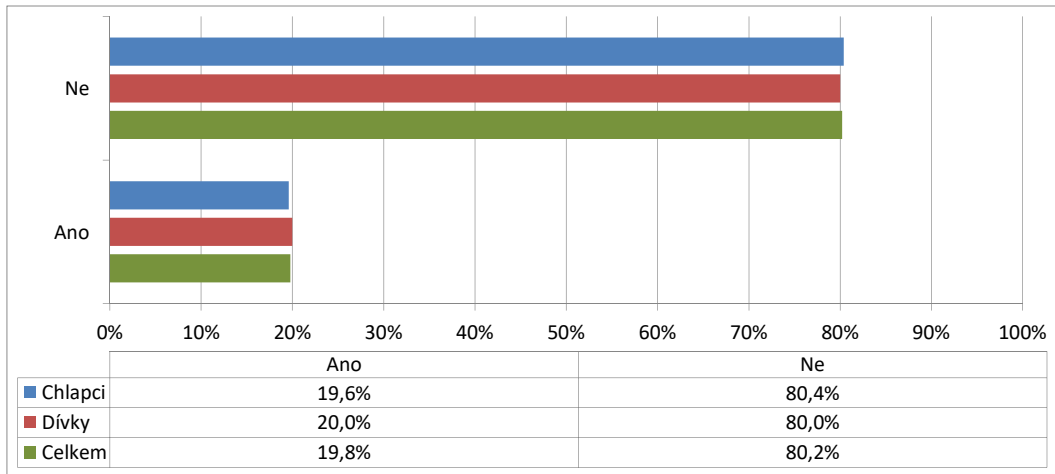
9. Kolik je těch, kteří ti ubližují?

Počet odpovědí: 31 (dívek 11; chlapců 20)

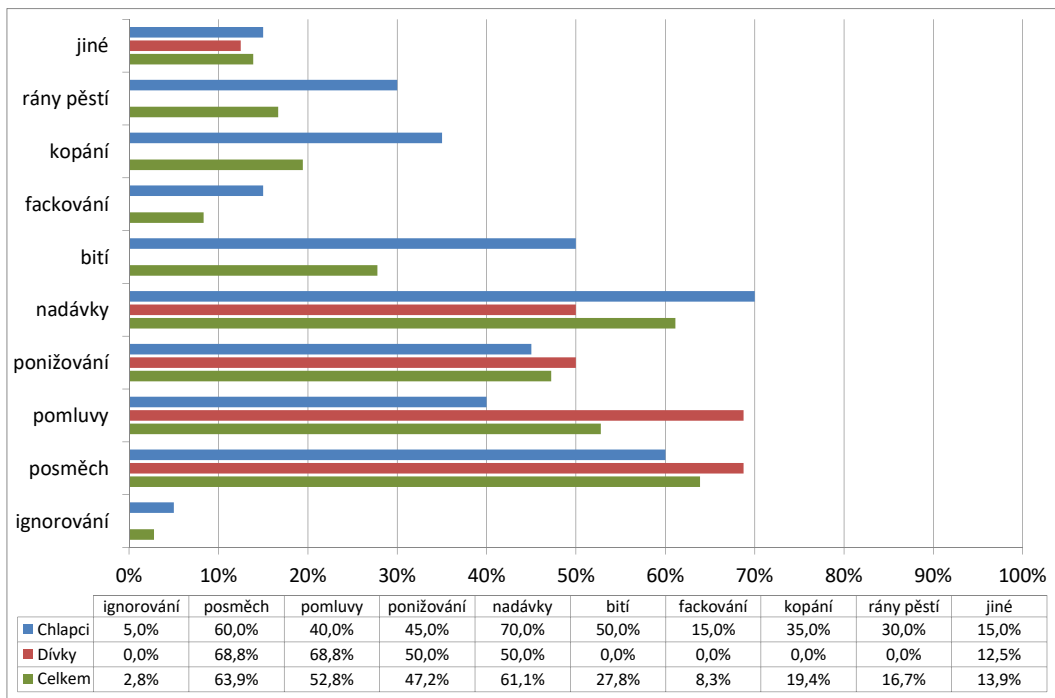
10. Ublížíje ti někdo ze školy?

Počet odpovědí: 182 (dívek 80; chlapců 102)

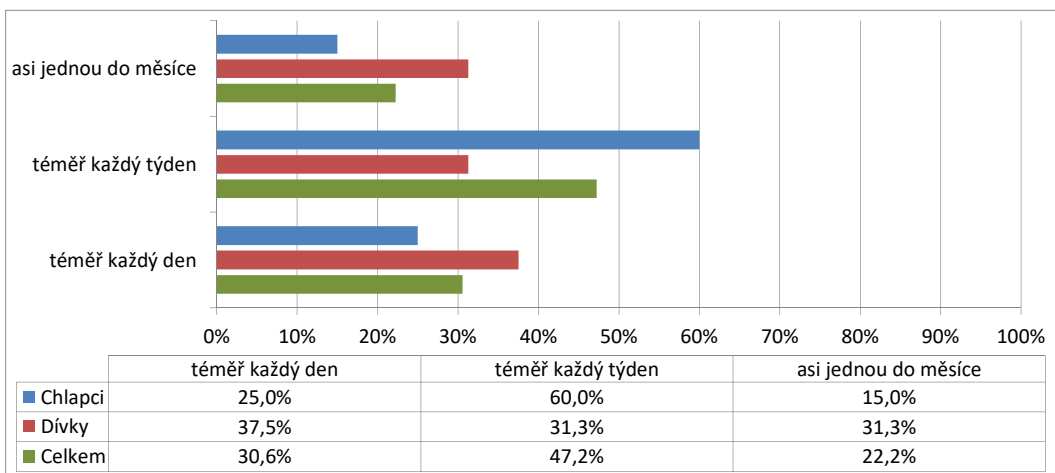
11. Jak ti ubližují?

Počet odpovědí: 36 (dívek 16; chlapců 20)

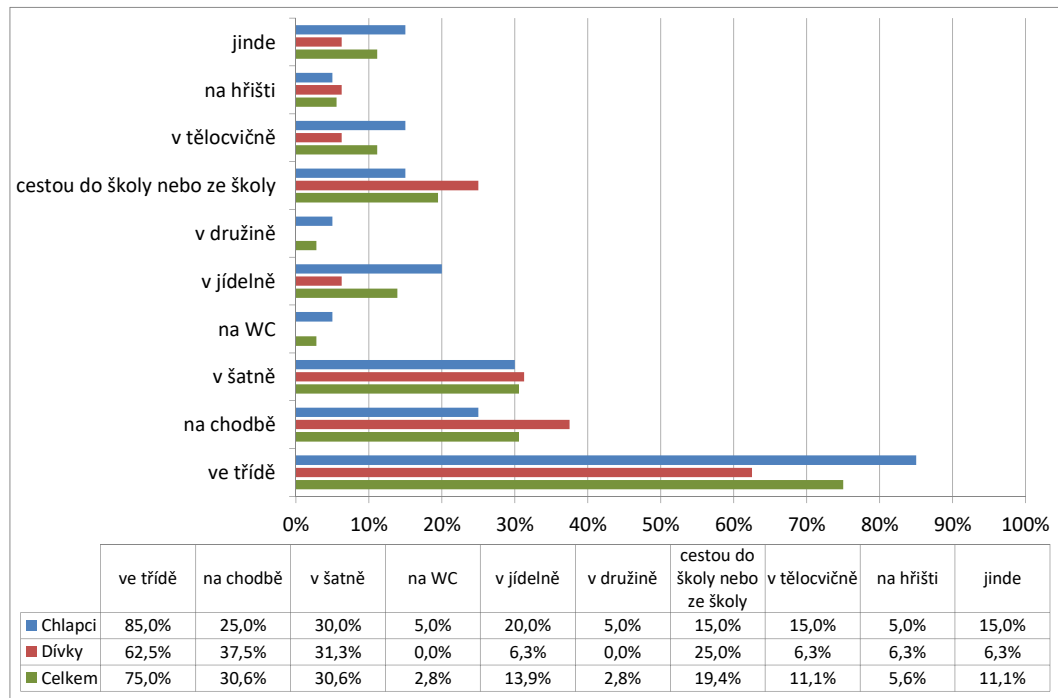
12. Jak často ti bylo ubližováno?

Počet odpovědí: 36 (dívek 16; chlapců 20)

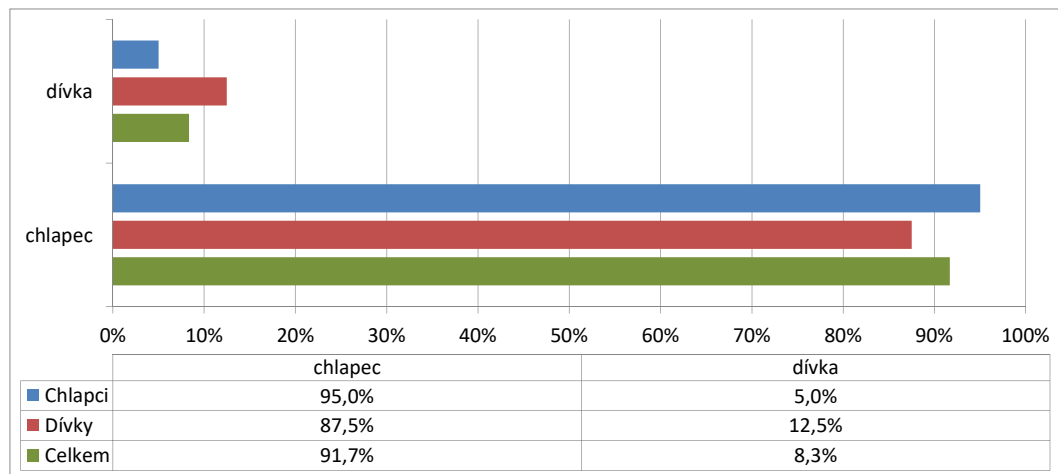
13. Kde se to děje?

Počet odpovědí: 36 (dívek 16; chlapců 20)

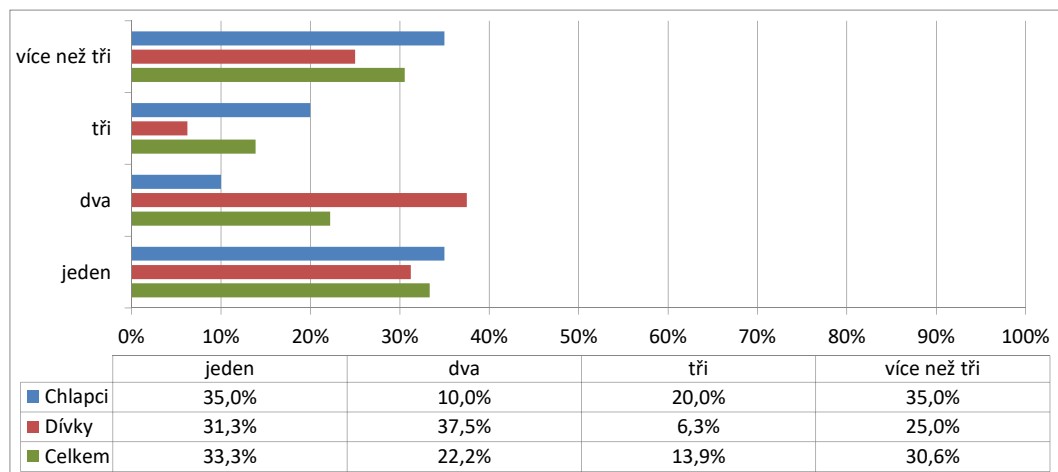
14. Ten, kdo ti ubližuje, je chlapec nebo dívka?

Počet odpovědí: 36 (dívek 16; chlapců 20)

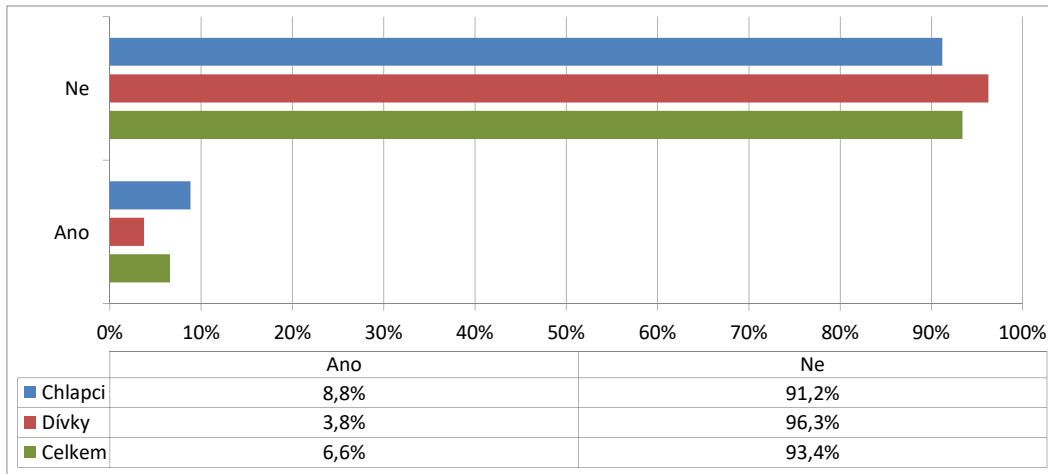
15. Kolik je těch, kteří ti ubližují?

Počet odpovědí: 36 (dívek 16; chlapců 20)

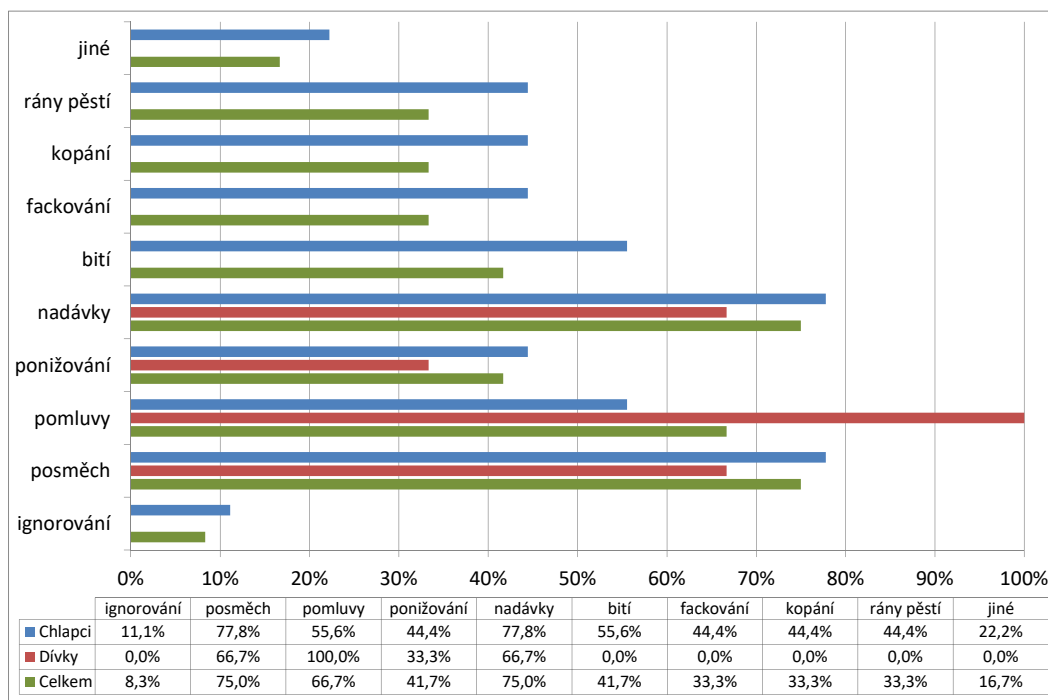
16. Ublížíje ti někdo z jiné školy?

Počet odpovědí: 182 (dívek 80; chlapců 102)

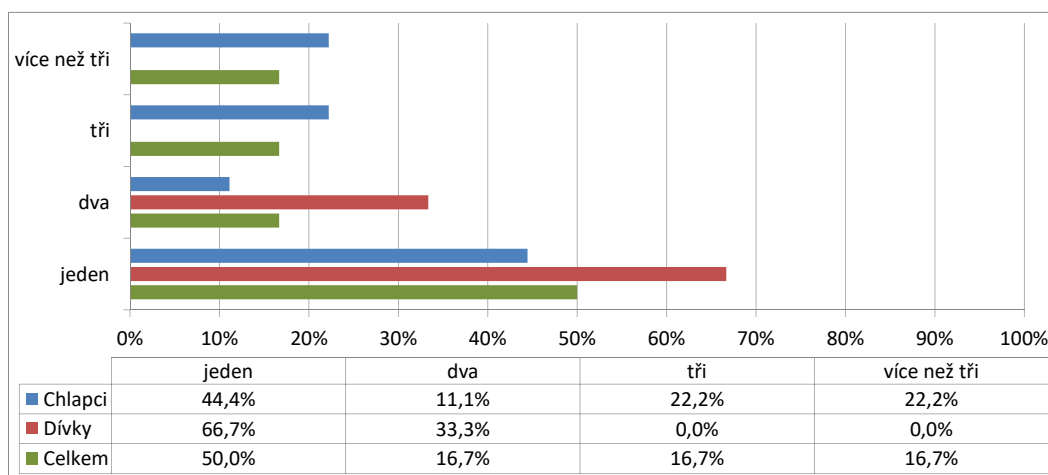
17. Jak ti ubližují?

Počet odpovědí: 12 (dívek 3; chlapců 9)

18. Kolik je těch, kteří ti ubližují?

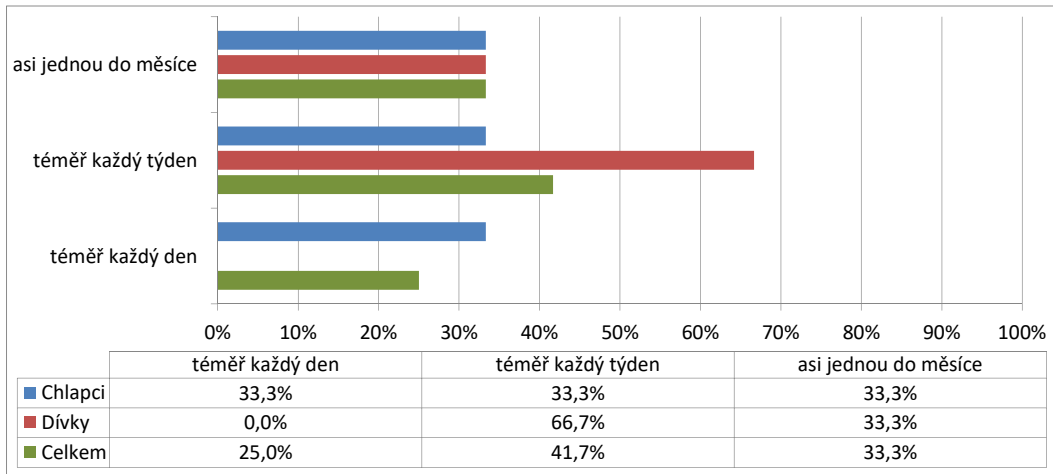
Počet odpovědí: 12 (dívek 3; chlapců 9)

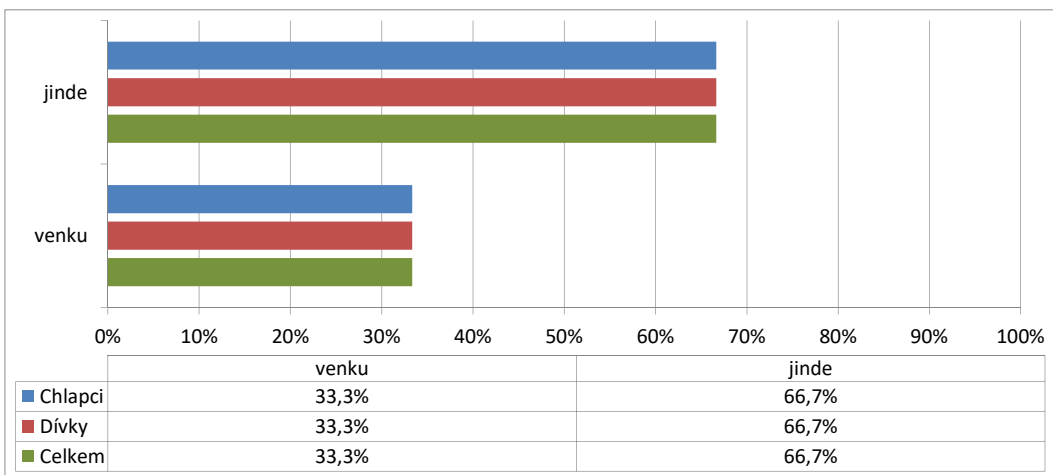
19. Jak často ti bylo ubližováno?

Počet odpovědí: 12 (dívek 3; chlapců 9)

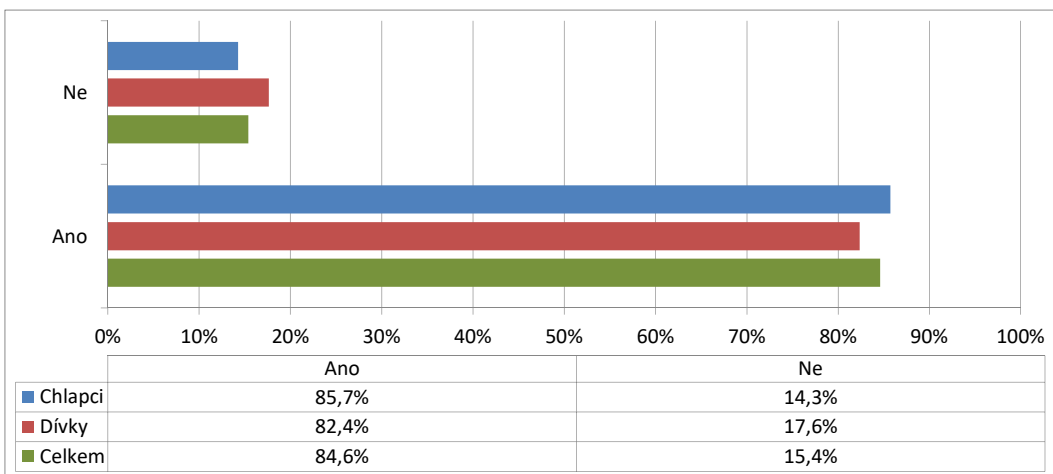
20. Kde se to děje?

Počet odpovědí: 12 (dívek 3; chlapců 9)

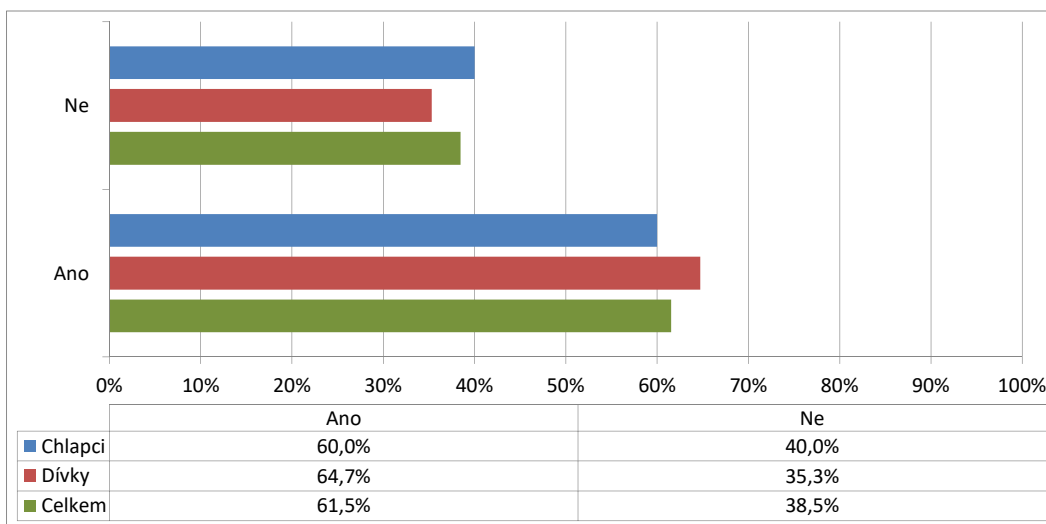
21. Když ti někdo ubližoval, zkusil(a) jsi se bránit?

Počet odpovědí: 52 (dívek 17; chlapců 35)

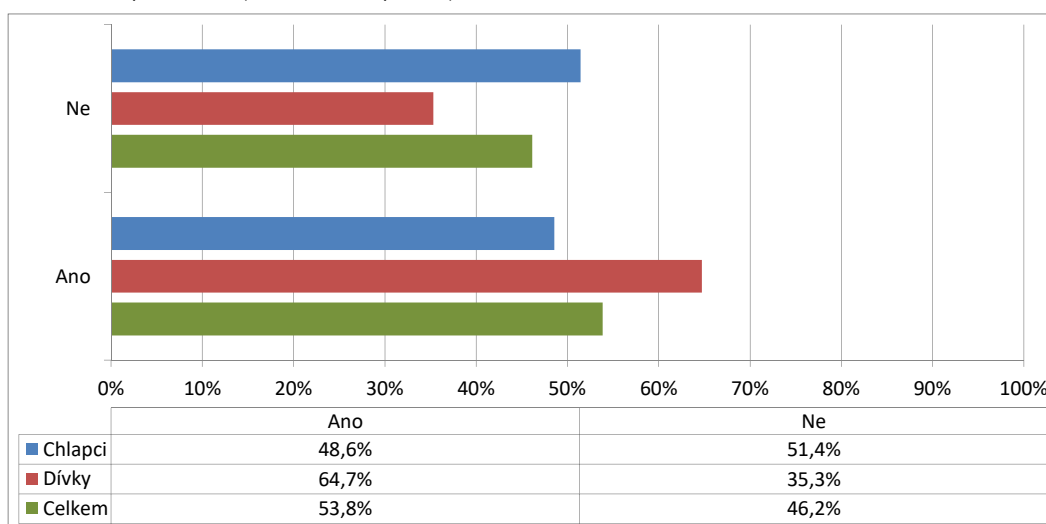
22. Řekl(a) jsi o tom někomu, že ti někdo ubližuje?

Počet odpovědí: 52 (dívek 17; chlapců 35)

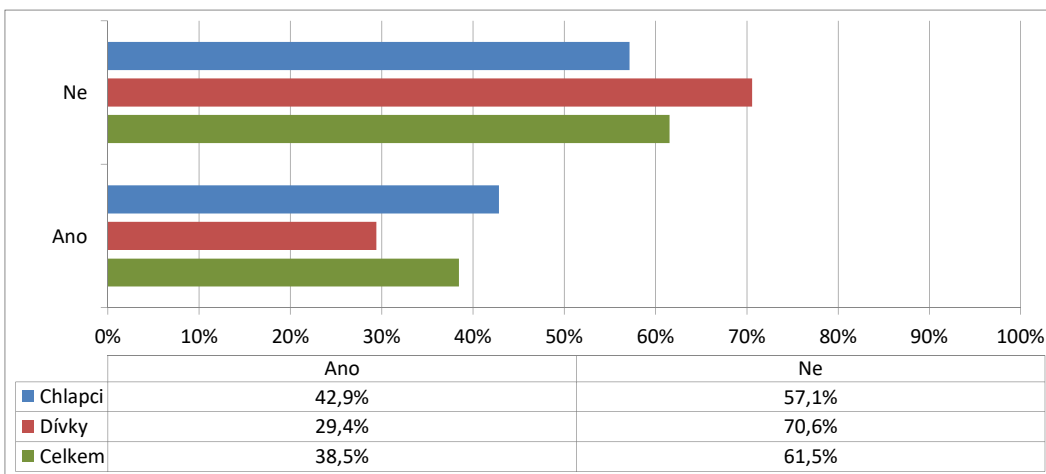
23. Pomohl ti ten, komu jsi to řekl(a)?

Počet odpovědí: 52 (dívek 17; chlapců 35)

24. Byl potrestán ten, kdo ti ubližoval?

Počet odpovědí: 52 (dívek 17; chlapců 35)

25. Kdo si myslíš, že by ti nejvíce mohl pomoci?

Počet odpovědí: 52 (dívek 17; chlapců 35)

